

Nagyböjt 1. vasárnapja

Ter 9,8-15

A szövetség

Aztán így szólt Isten Noéhoz és fiához, akik vele voltak: „Nézzétek, szövetséget kötök veletek, s utánaatok utódaitokkal és minden élőlényvel, amely veletek van: a madarakkal, a háziállatokkal, s az összes mezei vaddal, mindennel, ami kijött a bárkából, a föld minden állatával. Megkötöm veletek szövetségem, többé nem török el minden lényt a földről vízőzönnel, és nem jön olyan áradat, amely elpusztítja a földet.” Aztán így szólt Isten: „Ez legyen jele a szövetségnek, amely fennáll köztem és köztetek, meg a veletek levő minden élőlény között minden nemzedékre: szivárványt helyezek a felhőbe: ez legyen a szövetség jele köztem és a föld között. Ha összegyűjtöm a föld felett a felhőket és a szivárvány megjelenik a felhőkön, akkor megemlékezem szövetségemről, ami fennáll köztem és köztetek, meg minden élőlény és test között. A víz nem válik többé vízőzönné, hogy minden lényt elpusztítson.

A Bibliában számos szövetségkötésről olvashatunk. Isten szövetséget köt Ádámmal, Noéval, Ábrahámmal, Mózesrel, Dáviddal, hogy csak a leghíresebbeket említsem. A szövetséghez mindig ígéret is társul, és a szövetségben érintettek köre is változik esetenként.

A Noéval kötött szövetség az egész emberiségre vonatkozik, és ennek a szövetségnek a zsidó és a keresztény szemlélete merőben mást jelent. A zsidók véleménye szerint a vízőzön eltörölte az Ádámtól származó bűnös emberiséget és Noéval egy új, már Ádám bűnétől, mentes emberiség kezd meg működését. A keresztények magyarázata szerint, Noé története jelzi, hogy a bűn az ő életében is megjelenik annak ellenére, hogy a maga korában az egyetlen, aki megfogadta az isteni figyelemzetést, és így az újabb szövetség alanya lett.

Az Ábrahámmal kötött szövetség azonban csak Ábrahám utódaira terjed ki, melyet a zsidók a kiválasztottság első jelének is tekintenek. Ezzel viszont vitáznak a muszlimok, akik úgy vélik, az Ábrahámmal kötött szövetség az előbb született Izmaelre vonatkozik, vagyis a muszlimok ősatyjára. Emiatt Ábrahámot mind a zsidók, mind a muszlimok ősatyjuknak és vallási ősüknek tekintik. De az igaz ábrahám-i vallásról folyó vitában egymással szemben állnak, és ki tudja mikor fognak megegyezni ebben a teológiai kérdésben.

Mózesrel kötött szövetség az Egyiptomból kivonuló zsidókra vonatkozik és tartalmában elég jól körülhatárolható, a kép nélküli monotheista valláshoz kötődik, amely alapalkotmányának a 10 parancsolatot tekintjük. A legradikálisabb elképzelés szerint, aki ezt követi és megvalósítja, az tekinthető a választott nép tagjának. Ez az istentisztelet a kultusz helyett a morált állítja az istenkapcsolat középpontjába. A történelem folyamán azonban a zsidó társadalom létrehozta a papságot, a kultuszt, az ünnepek rendszerét, és ez a tan a királyság korában már egészen más hangsúlyokat kapott.

A Dáviddal kötött szövetség, a politika és a vallás szövetsége, ahol nem szétválasztódik az élet két szektora, hanem a vallásnak rendelődik alá a politika. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a Dávid házból származó királyok vallási legitimitációja automatikusan biztosítva van. Az uralkodásuk azonban gyakorlatilag nem mindig a vallási közösség megerősödését jelenti, hanem legtöbb esetben csak a politikai túlélést. A próféták sorozatos föllépése mind a szövetség érdekében, annak helyes értelmezéséért és a vallási közösség megmentése érdekében történik. Az eredménye, hogy Izrael minden politikai formációban elbukott és elbukik, de a vallási jellegzetességei túlélnek a bukását. Az igazi Ábrahám-szövetség megtartói mindig óriási tiszteletet kapnak, még akkor is, ha saját korukban nem ismerik el őket. A próféták prófétája, Jézus is Ábrahám igaz fia, és az ábrahámi vallás helyreállítója nemcsak a genetikai Izrael, hanem minden igaz istenhívő számára. Ezért az új-szövetség újra mindenkit magába foglal, aki az Isten felé fordul.